

ГАНДЕЛЬСМАН Марцелі (Handelsman Marceli; 08. 07. 1882, Варшава — 20. 03. 1945, побл. м. Нордгаузен, Німеччина) — польський історик. Закін. Варшав. університет (1904). Студював історію в Берліні, Парижі, Відні, Лондоні (1905–08), доктор. дис. захистив у Цюриху (1908). Від 1915 — у Варшав. університеті: від 1919 — проф. всесвіт. історії; водночас у 1927–34 — декан гуманітар. ф-ту, 1931 — співорганізатор і дир. Істор. інституту. Співзасн. і віце-дир. Інституту досліджень нац. справ (1919), кер. Комісії досліджень польс.-укр. питань Укр. наук. інституту у Варшаві (1930–39). Під час 2-ї світової війни співпрацював із Бюро інформації та пропаганди Армії Крайової. У липні 1944 заарешт. ґестапо, помер у концтаборі. Досліджував державно-правові системи Польщі та країн Європи доби середньовіччя і Нового часу. Цікавився питаннями історії українського народу, зокрема писав про поширення ідей слов'ян. єднання у середовищі Кирило-Мефодіїв. братства, в документах якого вбачав

деякий вплив публіцистики А. Міцкевича. У кн. «Ukraińska polityka ks. Adama Czarotoryskiego przed wojną Krymską» (Warszawa, 1937) об'єктивно показав процес формування укр. нац. руху на традиціях козацтва 17 ст., зауваживши особливості польс.-укр. стосунків у Галичині.

Основні праці

Historia polskiego prawa karnego. T. 1–2. 1908–09; Historyka: Zasady metodologii i teoria poznania historycznego. 1921; Rozwój nazodowości współczesnej. 1924; Francja – Polska (1795–1845). 1925; Adam Czarotoryski. T. 1–3. 1948–50 (yci – Варшава).

Рекомендована література

1. S. Kieniewicz. Marceli Handelsman // Historycy warszawscy ostatnich dwóch stuleci. Warszawa, 1986.

Л. О. Зашкільняк

Бібліографічний опис:

Гандельсман Марцелі / Л. О. Зашкільняк // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-28559>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).